Undersøgelse af optaget på gymnasieuddannelserne 2014

- ***Delanalyse om karakterkrav***

Data

GL har fra Danmarks Statistik data om optaget på de gymnasiale uddannelser for 2014 og for de, der blev studenter i 2014. Fokus for dette notat er regeringens karakterkrav på mindst 4 i matematik og mindst 4 i dansk i folkeskolens afgangsprøve.

Opgørelserne følger den opgørelsesmetode, der anvendes til at administrere det vedtagne karakterkrav for EUD. Tallene her i analysen er lidt lavere end Undervisningsministeriets analysetal, fordi opgørelser, hvor der ikke er oplysninger om elevens prøve i matematik eller dansk, er udtaget af analysen som værende uoplyst. Herudover er pre-IB og studenterkurser med i GL's analyse.

Krav om 4 i både dansk og matematik

10 pct. af det gymnasiale optag i 2014 ville ikke bestå regeringens krav om 4 i både dansk og matematik. Der er stor forskel på konsekvenserne for de 4 gymnasiale uddannelser.

Der blev optaget omkring 59.600 elever på de gymnasiale uddannelser i 2014, hvoraf der er afgangsoplysninger af forskellige årsager direkte fra folkeskolen for knap 3.000 elever, som er udtaget af undersøgelsen.

Et krav om 4 i både dansk og matematik ville udelukke godt 5.600 af de elever, der begyndte i 2014, hvilket svarer til 10 pct. af optaget. Fordelingen over de fire gymnasiale uddannelser ses af tabel 1. For HF ville 29 pct. af eleverne være udelukket fra uddannelsen, hvis karakterkravet på 4 i både dansk og matematik havde været gældende.

Tabel 1. Elever, der ikke opfylder regeringens forslag til karakterkrav om mindst 4 i matematik og mindst 4 i dansk

	Antal	Pct.
Gymnasiale uddannelser	5660	10%
Hf	2410	29%
Hhx	830	8%
Htx	380	7%
stx m.fl	2040	6%

Data for optag 2014 fra DST

Regeringens valg af karakterkrav som et "både og" betyder, at der er elever, der får gode karakter i matematik - helt op til 12 - men som ikke kan komme ind på en gymnasieuddannelse på grund af danskkarakterer på mindre end 4. Samlet set har 33 pct. af de unge, der udelukkes, 7 i det fag, der ikke lukker dem ude. 21 pct. af de elever, der ikke ville kunne komme ind, har 7 eller derover i dansk, mens der udelukkes 120 elever med 10 eller 12 i matematik.

Tabel 2. 7 eller derover i et af fagene - udelukkes på det andet fag		
	Antal	Pct af de udelukkede
7-10 i matematik	530	9%
10-12 i matematik	120	2%
7-10 i dansk	1130	20%
10-12 i dansk	50	1%
Samlet over 7 i et af fagene	1830	33%

Forældres baggrund

Den største andel af de elever, der ikke ville kunne komme i gymnasiet, har forældre, som har en erhvervsfaglig uddannelse og en grundskole som højeste uddannelse. Dette er de såkaldte gymnasiefremmede elever, hvor forældrene ikke selv har gået i gymnasiet. Procentmæssigt er der også en klar tendens til, at jo højere uddannelsesbaggrund, jo mindre en andel bliver udelukket med karakterkravet.

Tabel 3. Forældrebaggrund for de unge med under 4 (D/M)							
	Grundskole	**Erhvervsfaglig**	**Gymnasial**	**KVU**	**MVU**	**BACH, LVU, Phd**	**I alt**
Hf	750	900	140	60	330	60	2240
Hhx 3-årig	200	360	60	30	110	20	780
Htx	70	150	20	20	70	20	350
Stx m.fl.	440	670	130	80	360	130	1810
Hovedtotal	**1.460**	**2.080**	**350**	**190**	**870**	**230**	**5.180**
Samlet andel	**20%**	**11%**	**9%**	**7%**	**6%**	**3%**	**9,5%**

Unge, hvis forældrebaggrund er uoplyst er taget ud af tabellen

Der er en meget tydelig forskel, når man sammenligner elever med en uddannelsesfremmed baggrund med elever, hvis forældre har en lang videregående uddannelse. Ved et karakterkrav på 4 i danske og matematik udelukkes 20 pct. af de uddannelsesfremmede elever, mens det kun er 3 pct. af eleverne med højtuddannede forældre.

Tabel 4. Forskel på forældrenes uddannelsesbaggrund				
	BA/LVU/Phd under krav	Andel af BA/LVU/Phd	Uddannelsesfremmede under krav	Andel af uddannelsesfremmede
Hf	60	17%	750	39%
Hhx	20	4%	200	15%
Htx	20	4%	70	10%
Stx m.fl.	130	2%	440	13%
Samlet	230	3%	1.460	20%

Drenge og piger

Karakterkravet har samlet set ikke forskellig betydning i forhold til elevernes køn. På HF og HTX er andelen af drenge/mænd, der udelukkes dog større end for pigerne/kvinderne.

På htx ville 4 pct. af pigerne/kvinderne blive udelukket af et karakterkrav på 4, mens det er 8 pct. af mændene/drengene.

Tabel 5 Karakterkravets betydning for køn

	Antal		Andel	
	kvinder	**mænd**	**af alle kvinder**	**Af alle mænd**
Hf	1260	1150	28%	31%
Hhx	320	510	8%	8%
Htx	60	320	4%	8%
Stx mfl.	1250	790	6%	6%
Samlet	2890	2770	10%	10%

Forskel på gennemsnit og fagkrav

Når regeringen forsvarer kravet om 4 i matematik og 4 i dansk, argumenteres der ofte med, at man i dag i parathedsvurderingen har et fagligt krav om 4 i gennemsnit. Der er dog stor forskel på disse to opgørelser.

Udover at regeringens krav vil give et snævert sigte på matematik og dansk frem for alle fag i folkeskolen, er der også stor forskel på antallet, der udelukkes. Som det fremgår af tabel 1, ville 5.660 elever fra optaget i 2014 ikke kunne klare regeringens forslag om 4 i matematik og 4 i dansk. Ved et krav om 4 i gennemsnit, ville knap 2.000 elever ikke blive optaget på en gymnasieuddannelse, hvilket er væsentligt færre for de treårige uddannelser. For hf-kursisterne ville det dog stadig være væsentligt flere, nemlig 29 prc.

	4 i gennemsnit		**4 i matematik og dansk**	
	antal	procent	antal	procent
Gymnasiale uddannelser	1980	3%	5660	10%
Hf	1180	14%	2410	29%
Hhx	280	3%	830	8%
Htx	90	2%	380	7%
Stx m.fl.	430	1%	2040	6%

Gymnasieskolernes Lærerforening
12. april 2016